

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ

॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮೇಘನಾದಜಯಂತಯೋರ್ಯುದ್ಧಂ ಪುಲೋಮ್ನಾ
ಜಯಂತಸ್ಯಾನ್ಯತ್ರಾಪನಯನಮಿಂದ್ರಸ್ಯ ರಣಭೂಮೌ ಪ್ರವೇಶೋ
ರುದ್ರೈರ್ಮರುದ್ಭಿಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಸೇನಾಯಾಃ ಸಂಹಾರ
ಇಂದ್ರರಾವಣಯೋರ್ಯುದ್ಧಂ

ಸುಮಾಲಿನಂ ಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಸುನಾ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕೃತಂ |
ಸ್ವಸೈನ್ಯಂ ವಿದ್ರುತಂ ಚಾಪಿ ಲಕ್ಷಯಿತ್ವಾದ್ವಿತಂ ಸುರೈಃ || 7.28.1 ||

ತತಃ ಸ ಬಲವಾನ್ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾವಣಸ್ಯ ಸುತಸ್ತದಾ |
ನಿವರ್ತ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಮೇಘನಾದೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ || 7.28.2 ||

ಸ ರಥೇನಾಗ್ನಿವರ್ಣೇನ ಕಾಮಗೇನ ಮಹಾರಥಃ |
ಅಭಿದುದ್ರಾವ ಸೇನಾಂ ತಾಂ ವನಾನ್ಯಗ್ನಿರಿವ ಜ್ವಲನ್ || 7.28.3 ||

ತತಃ ಪ್ರವಿಶತಸ್ತಸ್ಯ ವಿವಿಧಾಯುಧಧಾರಿಣಃ |
ವಿದುದ್ರುವುದ್ವಿಶಃ ಸರ್ವಾ ದರ್ಶನಾದೇವ ದೇವತಾಃ || 7.28.4 ||

ನ ಬಭೂವ ತದಾ ಕಶ್ಚಿದ್ ಯುಯುತ್ಸೋರಸ್ಯ ಸಮ್ಮುಖೇ |
ಸರ್ವಾನಾವಿದ್ಧ್ಯ ವಿತ್ರಸ್ತಾಂಸ್ತತಃ ಶಕ್ರೋಽಬ್ರವೀತ್ ಸುರಾನ್ || 7.28.5 ||

ನ ಭೇತವ್ಯಂ ನ ಗಂತವ್ಯಂ ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ರಣೇ ಸುರಾಃ |
ಏಷ ಗಚ್ಛತಿ ಪುತ್ರೋ ಮೇ ಯುದ್ಧಾರ್ಥಮಪರಾಜಿತಃ || 7.28.6 ||

ತತಃ ಶಕ್ರಸುತೋ ದೇವೋ ಜಯಂತ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ |
ರಥೇನಾದ್ಭುತಕಲ್ಪೇನ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಸೋಽಭ್ಯವರ್ತತ || 7.28.7 ||

ತತಸ್ತೇ ತ್ರಿದಶಾಃ ಸರ್ವೇ ಪರಿವಾರ್ಯ ಶಚೀಸುತಂ |
ರಾವಣಸ್ಯ ಸುತಂ ಯುದ್ಧೇ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಪ್ರಜಘ್ನಿರೇ || 7.28.8 ||

ತೇಷಾಂ ಯುದ್ಧಂ ಸಮಭವತ್ ಸದೃಶಂ ದೇವರಕ್ಷಸಾಂ |
ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಚ ಪುತ್ರಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸುತಸ್ಯ ಚ || 7.28.9 ||

ತತೋ ಮಾತಲಿಪುತ್ರಸ್ಯ ಗೋಮುಖಸ್ಯ ಸ ರಾವಣಿಃ |
ಸಾರಥೇಃ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಶರಾನ್ ಕನಕಭೂಷಣಾನ್ || 7.28.10 ||

ಶಚೀಸುತಶ್ಚಾಪಿ ತಥಾ ಜಯಂತಸ್ತಸ್ಯ ಸಾರಥಿಂ |
ತಂ ಚಾಪಿ ರಾವಣಿಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸಮಂತಾತ್ ಪ್ರತ್ಯವಿದ್ಯತ || 7.28.11 ||

ಸ ಹಿ ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ಬಲೀ ವಿಸ್ಫಾರಿತೇಕ್ಷಣಃ |
ರಾವಣಿಃ ಶಕ್ರತನಯಂ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ || 7.28.12 ||

ತತೋ ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾಂಛಿತಧಾರಾನ್ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಪಾತಯಾಮಾಸ ಸಂಕ್ರುದ್ಧಃ ಸುರಸೈನ್ಯೇಷು ರಾವಣಿಃ || 7.28.13 ||

ಶತಘ್ನೀಮುಸಲಪ್ರಾಸಗದಾಖಡ್ಗಪರಶ್ವಧಾನ್ |
ಮಹಾಂತಿ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಣಿ ಪಾತಯಾಮಾಸ ರಾವಣಿಃ || 7.28.14 ||

ತತಃ ಪ್ರವ್ಯಥಿತಾ ಲೋಕಾಃ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಚ ತಮಸ್ತತಃ |
ತಸ್ಯ ರಾವಣಪುತ್ರಸ್ಯ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯಾನಿ ನಿಘ್ನತಃ || 7.28.15 ||

ತತಸ್ತದ್ ದೈವತಬಲಂ ಸಮಂತಾತ್ ತಂ ಶಚೀಸುತಂ |
ಬಹುಪ್ರಕಾರಮಸ್ವಸ್ಥಮಭವಚ್ಛರಪೀಡಿತಂ || 7.28.16 ||

ನಾಭ್ಯಜಾನಂತ ಚಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ರಕ್ಷೋ ವಾ ದೇವತಾಥವಾ |
ತತ್ರ ತತ್ರ ವಿಪರ್ಯಸ್ತಂ ಸಮಂತಾತ್ ಪರಿಧಾವತ || 7.28.17 ||

ದೇವಾ ದೇವಾನ್ ನಿಜಘ್ನುಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತಥಾ |
ಸಮೂಢಾಸ್ತಮಸಾಚ್ಛನ್ನಾ ವ್ಯದ್ರವನ್ನಪರೇ ತಥಾ || 7.28.18 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ವೀರಃ ಪುಲೋಮಾ ನಾಮ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ದೈತ್ಯೇಂದ್ರಸ್ತೇನ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಶಚೀಪುತ್ರೋಽಪವಾಹಿತಃ || 7.28.19 ||

ಸಂಗೃಹ್ಯ ತಂ ತು ದೌಹಿತ್ರಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಸಾಗರಂ ತದಾ |
ಆರ್ಯಕಃ ಸ ಹಿ ತಸ್ಯಾಸೀತ್ ಪುಲೋಮಾ ಯೇನ ಸಾ ಶಚೀ || 7.28.20 ||

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪ್ರಣಾಶಂ ತು ತದಾ ಜಯಂತಸ್ಯಾಥ ದೇವತಾಃ |
ಅಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಸ್ತತಃ ಸರ್ವಾ ವ್ಯಥಿತಾಃ ಸಂಪ್ರದುದ್ರುವುಃ || 7.28.21 ||

ರಾವಣಿಸ್ತ್ವಾಥ ಸಂಕ್ರುದ್ಧೋ ಬಲೈಃ ಪರಿವೃತಃ ಸ್ವಕೈಃ |
ಅಭ್ಯಧಾವತ ದೇವಾಂಸ್ತಾನ್ ಮುಮೋಚ ಚ ಮಹಾಸ್ವನಂ || 7.28.22 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಣಾಶಂ ಪುತ್ರಸ್ಯ ದೈವತೇಷು ಚ ವಿದ್ರುತಂ |
ಮಾತಲಿಂ ಚಾಹ ದೇವೇಶೋ ರಥಃ ಸಮುಪನೀಯತಾಂ || 7.28.23 ||

ಸ ತು ದಿವ್ಯೋ ಮಹಾಭೀಮಃ ಸಜ್ಜ ಏವ ಮಹಾರಥಃ |
ಉಪಸ್ಥಿತೋ ಮಾತಲಿನಾ ವಾಹ್ಯಮಾನೋ ಮಹಾಜವಃ || 7.28.24 ||

ತತೋ ಮೇಘಾ ರಥೇ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಡಿತ್ವಂತೋ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಅಗ್ರತೋ ವಾಯುಚಪಲಾ ನೇದುಃ ಪರಮನಿಃಸ್ವನಾಃ || 7.28.25 ||

ನಾನಾವಾದ್ಯಾನಿ ವಾದ್ಯಂತ ಗಂಧರ್ವಾಶ್ಚ ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ನನೃತುಶ್ಚಾಪ್ಸರಃಸಂಘಾ ನಿಯಾತೇ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರೇ || 7.28.26 ||

ರುದ್ರೈರ್ವಸುಭಿರಾದಿತ್ಯೈರಶ್ವಿಭ್ಯಾಂ ಸಮರುದ್ಗಣೈಃ |
ವೃತೋ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರ್ನಿರ್ಯಯೌ ತ್ರಿದಶಾಧಿಪಃ || 7.28.27 ||

ನಿರ್ಗಚ್ಛತಸ್ತು ಶಕ್ರಸ್ಯ ಪರುಷಃ ಪವನೋ ವವೌ |
ಭಾಸ್ಕರೋ ನಿಷ್ಪ್ರಭಶ್ಚೈವ ಮಹೋಲ್ಕಾಶ್ಚ ಪ್ರಪೇದಿರೇ || 7.28.28 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಶೂರೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ದಿವ್ಯಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 7.28.29 ||

ಪನ್ನಗೈಃ ಸುಮಹಾಕಾಯೈರ್ವೇಷ್ಟಿತಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣೈಃ |
ಯೇಷಾಂ ನಿಶ್ವಾಸವಾತೇನ ಪ್ರದೀಪ್ತಮಿವ ಸಂಯುಗೇ || 7.28.30 ||

ದೈತ್ಯೈರ್ನಿಶಾಚರೈಶ್ಚೈವ ಸ ರಥಃ ಪರಿವಾರಿತಃ |
ಸಮರಾಭಿಮುಖೋ ದಿವ್ಯೋ ಮಹೇಂದ್ರಂ ಸೋಽಭ್ಯವರ್ತತ || 7.28.31 ||

ಪುತ್ರಂ ತಂ ವಾರಯಿತ್ವಾ ತು ಸ್ವಯಮೇವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
ಸೋಽಪಿ ಯುದ್ಧಾದ್ ವಿನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ರಾವಣಿಃ ಸಮುಪಾವಿಶತ್ || 7.28.32 ||

ತತೋ ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ತು ಸುರಾಣಾಂ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಹ |
ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ವರ್ಷತಾಂ ತೇಷಾಂ ಮೇಘಾನಾಮಿವ ಸಂಯುಗೇ || 7.28.33 ||

ಕುಂಭಕರ್ಣಸ್ತು ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೋದ್ಯತಃ |
ನಾಜ್ಞಾಯತ ತದಾ ರಾಜನ್ ಯುದ್ಧಂ ಕೇನಾಭ್ಯಪದ್ಯತ || 7.28.34 ||

ದಂತೈಃ ಪಾದೈರ್ಭುಜೈರ್ಹಸ್ತೈಃ ಶಕ್ತಿತೋಮರಮುದ್ಗರೈಃ |
ಯೇನ ತೇನೈವ ಸಂಕ್ರುದ್ಧಸ್ತಾಡಯಾಮಾಸ ದೇವತಾಃ || 7.28.35 ||

ಸ ತು ರುದ್ರೈರ್ಮಹಾಘೋರೈಃ ಸಂಗಮ್ಯಾಥ ನಿಶಾಚರಃ |
ಪ್ರಯುದ್ಧಸ್ಥೈಶ್ಚ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಕ್ಷತಃ ಶಸ್ತ್ರೈರ್ನಿರಂತರಂ || 7.28.36 ||

ಬಭೌ ಶಸ್ತ್ರಾಚಿತತನುಃ ಕುಂಭಕರ್ಣಃ ಕ್ಷರನ್ನಸೃಕ್ |
ವಿದ್ಯುತ್ಸ್ತನಿತನಿಘೋಷೋ ಧಾರಾವಾನಿವ ತೋಯದಃ || 7.28.37 ||

ತತಸ್ತದ್ ರಾಕ್ಷಸಂ ಸೈನ್ಯಂ ಪ್ರಯುದ್ಧಂ ಸಮರುದ್ಗಣೈಃ |
ರಣೇ ವಿದ್ರಾವಿತಂ ಸರ್ವಂ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈಸ್ತದಾ || 7.28.38 ||

ಕೇಚಿದ್ ವಿನಿಹತಾಃ ಕೃತ್ತಾಶ್ಚೇಷ್ಟಂತಿ ಸ್ಮ ಮಹೀತಲೇ |
ವಾಹನೇಷ್ಟವಸಕ್ತಾಶ್ಚ ಸ್ಥಿತಾ ಏವಾಪರೇ ರಣೇ || 7.28.39 ||

ರಥಾನ್ ನಾಗಾನ್ ಖರಾನುಷ್ಠಾನ್ ಪನ್ನಗಾಂಸ್ತುರಗಾಂಸ್ತಥಾ |
ಶಿಶುಮಾರಾನ್ ವರಾಹಾಂಶ್ಚ ಪಿಶಾಚವದನಾನಪಿ || 7.28.40 ||

ತಾನ್ ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವಿಷ್ವಬ್ಧಾಃ ಕೇಚಿದುತ್ತಿತಾಃ |
ದೇವೈಸ್ತು ಶಸ್ತ್ರಸಂಭಿನ್ನಾ ಮಮ್ರಿರೇ ಚ ನಿಶಾಚರಾಃ || 7.28.41 ||

ಚಿತ್ರಕರ್ಮ ಇವಾಭಾತಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ರಣಸಂಪ್ಲವಃ |
ನಿಹತಾನಾಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹೀತಲೇ || 7.28.42 ||

ಶೋಣಿತೋದಕನಿಷ್ಪಂದಾ ಕಾಕಗೃಧ್ರಸಮಾಕುಲಾ |
ಪ್ರವೃತ್ತಾ ಸಂಯುಗಮುಖೇ ಶಸ್ತ್ರಗ್ರಾಹವತೀ ನದೀ || 7.28.43 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಕ್ರುದ್ಧೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತು ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ದೈವತೈರ್ವಿನಿಪಾತಿತಂ || 7.28.44 ||

ಸ ತಂ ಪ್ರತಿವಿಗಾಹ್ಯಾಶು ಪ್ರವೃದ್ಧಂ ಸೈನ್ಯಸಾಗರಂ |
ತ್ರಿದಶಾನ್ ಸಮರೇ ನಿಘ್ನಿಷ್ಯಕ್ರಮೇವಾಭ್ಯವರ್ತತ || 7.28.45 ||

ತತಃ ಶಕ್ರೋ ಮಹಚ್ಚಾಪಂ ವಿಸ್ಫಾರ್ಯ ಸುಮಹಾಸ್ವನಂ |
ಯಸ್ಯ ವಿಸ್ಫಾರನಿರ್ಘೋಷೈಃ ಸ್ತನಂತಿ ಸ್ಮ ದಿಶೋ ದಶ || 7.28.46 ||

ತದ್ ವಿಕೃಷ್ಯ ಮಹಚ್ಚಾಪಮಿಂದ್ರೋ ರಾವಣಮೂರ್ಧನಿ |
ಪಾತಯಾಮಾಸ ಸ ಶರಾನ್ ಪಾವಕಾದಿತ್ಯವರ್ಚಸಃ || 7.28.47 ||

ತಥೈವ ಚ ಮಹಾಬಾಹುರ್ದಶಗ್ರೀವೋ ನಿಶಾಚರಃ |
ಶಕ್ರಂ ಕಾರ್ಮುಕವಿಭ್ರಷ್ಟೈಃ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ || 7.28.48 ||

ಪ್ರಯುಧ್ಯತೋರಥ ತಯೋರ್ಬಾಣವರ್ಷೈಃ ಸಮಂತತಃ |
ನಾಜ್ಞಾಯತ ತದಾ ಕಿಂಚಿತ್ ಸರ್ವಂ ಹಿ ತಮಸಾ ವೃತಂ || 7.28.49 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||